Nr 32

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 109 med förslag till förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920), m. m. jämte motioner.

Propositionen

I proposition 1973: 109 har Kungl. Maj:t (finansdepartementet) föreslagit riksdagen att

dels anta vid propositionen fogade förslag till

1. förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920),
2. förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 274) om antidumping- och utjämningstull,
3. förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 276) om särskild tullavgift i vissa fall,

dels godkänna vad i propositionen anförts i fråga om

4. råvaruprisutjämning för livsmedelsindustrin och den tekniska industrin,
5. tullfrihet vid import från u-länderna,
6. importen av margarin från EFTA-länderna.

I propositionen föreslås, att vissa oljor och fetter samt margarin skall beläggas med tull. Tullfrihet skall dock fortfarande gälla vid import från utvecklingsländerna. Importen av margarin från EFTA-länderna får också ske på nuvarande villkor i en omfattning som i huvudsak motsvarar vad som under senare år ägt rum. Vidare föreslås, att Kungl. Maj:t får fortsatta bemyndiganden att förordna om antidumping- och utjämningstull samt särskild tullavgift.

Författningsförslagen

1 Förslag till

Förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920)

Härigenom förordnas, att tulltaxenr 15.07, 15.12 och 15.13 tulltaxan (1971: 920) skall ha nedan angivna lydelse.

Tull-taxenr	Varuslag	
15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade:	
	A. linolja:	
	1. oblekt	fri
	2. blekt ... 100 kg	3:—
	B. krotonolja, oiticicaolja, ricinolja, tobaksfröolja och träolja	fri
	C. andra slag:	
	1. råa	10 %
	2. renade eller raffinerade	15 %
15.12	Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter, som helt eller delvis hydrerats eller som gjorts fastare eller härdats genom andra processer, även raffinerade men ej vidare bearbetade	17 %
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett	25 %

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser tulltaxenr 15.07 C.1., den 1 juli 1975 och i övrigt den 1 juli 1973.

2 Förslag till

Förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 274) om antidumping- och utjämningstull

Härigenom förordnas, att förordningen (1969: 274) om antidumping- och utjämningstull skall äga fortsatt giltighet efter utgången av juni 1973.

3 Förslag till

Förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 276) om särskild tullavgift i vissa fall

Härigenom förordnas, att förordningen (1969: 276) om särskild tullavgift i vissa fall skall äga fortsatt giltighet efter utgången av juni 1973.

Motionerna

1973: 1969 av herr Kristiansson i Harplinge m. fl. (c, fp, m) vari hemställs

att riksdagen vid behandling av prop. 1973: 109 beslutar att Kungl. Maj:t bemyndigas vidta lämpliga åtgärder för en import av margarin från EFTA-länder motsvarande högst 3 000 ton årligen,

att importen sker på villkor som efter ikraftträdandet av tullen för råa, raffinerade och härdade oljor framstår som oförändrade i förhållande till de villkor som då gäller för svensk margarinindustri;

1973: 1970 av herr Olsson i Asarum m. fl. (s) vari hemställs

1. att importen av margarin inom den eventuella kontingent som beviljas i Norge belastas med en tull som motsvarar nuvarande avgift med tillägg för tullen för i margarinet ingående raffinerade och härdade fetter samt

2. att importgenomsnittet från Norge de senaste fem åren, cirka 6 000 ton, får ligga till grund för den kontingent som eventuellt beviljas.

Utskottet

Den svenska handelspolitiken har sedan länge haft som målsättning att sträva efter frihandel eller där detta inte är möjligt medverka till tullnedsättningar. Mot bakgrund av dessa strävanden kan de i propositionen framlagda förslagen om införande av en 25-procentig tull på margarin och vissa däremot svarande tullar på fettvaruindustrins råvaror framstå som ett avsteg från den gängse politiken. Införandet av tullar till skydd för fettvaruindustrin bör emellertid inte ses som ett avsteg från den traditionella handelspolitiken utan som en åtgärd som tillgripits med hänsyn till de särskilda marknadsförhållandena för denna industri. På grund av de försämrade marknadsförhållanden som uppkommit för fettvaruindustrin genom bl. a. Danmarks och Storbritan-

niens EG-anslutning och med hänsyn till riskerna för en ökande export till Sverige från länder med högt eget tullskydd för dessa varor har det ansetts nödvändigt att ge fettvaruindustrin ett skydd som är likvärdigt med vad som gäller inom övriga länder.

Förslaget i propositionen innebär att man inför ett tullskydd som i stort sett motsvarar vad som gäller inom EG. Från tullen undantas emellertid marina oljor. Fettvaror från u-länderna föreslås bli intagna i systemet med tullpreferenser och alltså vara tullfria under de förutsättningar som gäller inom preferenssystemet. De industrier utanför fettvaruindustrin som genom tullarna kommer att få arbeta med fördyrade råvaror föreslås få kompensation härför inom ramen för råvaruprisutjämningen.

Allmän enighet synes råda om de redovisade åtgärderna, och företrädare för fettvaruindustrin har uttalat sin tillfredsställelse med förslagen i denna del, som i huvudsak helt tillgodoser deras önskemål. Endast på en punkt har det framkommit skiljaktiga meningar och det gäller villkoren för den fortsatta importen av margarin från EFTA-länderna, främst Norge. Departementschefen föreslår nämligen att importen av margarin, som under senare år uppgått till 5 000—9 000 ton, skall få äga rum på nuvarande villkor i en omfattning som i huvudsak motsvarar vad som under senare år ägt rum och att Kungl. Maj:t skall bemyndigas vidta lämpliga åtgärder härför.

Med anledning härav yrkas i motionen 1973: 1969, att EFTA-importen av margarin skall maximeras till 3 000 ton årligen och att den särskilda fettvaruavgift med 14 öre per kg som för närvarande utgår vid all import av margarin skall justeras uppåt med hänsyn till den tull som kommer att belasta råvarorna för den svenska margarinindustrin. Till stöd för den lägre kvantitetsgränsen åberopar motionärerna dels att de svenska importreglerna för margarin varit alltför liberala och möjliggjort den snabba norska exportökningen; dels att en avgiftsreducerad import på 3 000 ton kan komma att resultera i en faktisk total import på mellan 5 000 och 9 000 ton genom att exportörerna kan slå ut reduceringen över större kvantiteter. Vidare hänvisas till att gällande avtal mellan oljeväxtproducenterna och margarinindustrin om industrins åtagande att köpa svenskt rapsfrö kan sägas upp om margarinimporten överstiger 3 000 ton om året. I motionen 1973: 1970 framförs i huvudsak samma yrkande i fråga om avgiftsbelastningen för importerat margarin, men motionärerna vill på grundval av importgenomsnittet från Norge under de senaste fem åren fastställa kvantitetsgränsen till cirka 6 000 ton årligen.

Utskottet vill beträffande frågan om den norska margarinexporten till Sverige först understryka att den kraftigt ökande försäljningen av norskt margarin varit en av de faktorer som bidragit till att fettvaruindustrin begärt särskilda skyddsåtgärder men att man i detta samman-

hang inte kan bortse från att det norska margarinet f. n. endast svarar för cirka 6 procent av den svenska margarinkonsumtionen. Motionärerna påpekar att de svenska importreglerna varit liberalare än övriga länders. Utskottet vill inte bestrida att den svenska industrin inte haft möjligheter att konkurrera på lika villkor med de norska producenterna och att det därför finns anledning att sätta ett tak för denna import. Med hänsyn till att importen inte medfört några nämnvärda olägenheter för det svenska näringslivet bör ett sådant ställningstagande dock kunna förenas med viss generositet. Takets höjd bör enligt utskottets mening inte fastställas genom ett riksdagsbeslut, utan Kungl. Maj:t bör bemyndigas att efter förhandlingar med Norge, som f. ö. redan inletts, vidta lämpliga begränsningsåtgärder. Departementschefens ovan angivna uttalande kan naturligtvis tolkas på olika sätt i fråga om den kvantitet som skall få exporteras till Sverige. Enligt utskottets mening bör vid fastställande av denna gräns hänsyn tas inte enbart till försäljningen under 1972 utan även till exporten under de två närmast föregående åren. Gränsen bör även bestämmas med hänsyn till den största export som något enskilt EFTA-land haft under denna period. Med en sådan modifiering skulle motionärernas önskemål bli i viss mån tillgodosedda såvitt avser kvantiteten.

Frågan om tull- eller avgiftsbelastningen på den import som sålunda medges är emellertid betydligt mera komplicerad. Utskottet kan i princip ansluta sig till tanken att det norska margarinet inte bör belastas med lägre tullar eller avgifter än motsvarande inhemska tillverkning, men det föreligger och kommer att föreligga svårigheter att bestämma höjden av denna belastning. Motionärerna menar att den nuvarande avgiften på 14 öre per kg skall behållas och därtill skall läggas tullen för de i margarinet ingående raffinerade och härdade fetterna. I den särskilda avgiften ligger dels ett tullskydd för margarintillverkningen, dels en kompensation för margarinindustrins åtagande att köpa svenskodlat rapsfrö. Det kan under sådana omständigheter inte vara rimligt att man till den del av avgiften som avser tullskydd lägger ett ytterligare tullskydd. För härdade och raffinerade fetter avses visserligen ett tullskydd gälla från och med den 1 juli 1973, men eftersom den svenska produktionen till stor del bygger på import av råa oljor och fetter som härdas och raffineras inom landet och tullen på de råa varorna inte träder i kraft förrän den 1 juli 1975 kommer den faktiska tullbelastningen för den svenska industrin att vara förhållandevis ringa. Under sådana förutsättningar förordar utskottet den i propositionen föreslagna lösningen, som innebär att man bibehåller nuvarande särskilda fettavgifter som en schabloniserad skyddstull men att frågan om skyddstullens höjd tas upp till förnyad prövning före ikraftträdandet av tullen på råa fetter och oljor.

Utskottet vill vidare framhålla att Kungl. Maj:t är oförhindrad att

ta upp frågan om margarinimporten till förnyad prövning om utvecklingen skulle ge anledning härtill. Vid mera väsentliga ändringar av de ovan skisserade villkoren får förutsättas att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens godkännande. Med det anförda anser utskottet yrkandena i de här behandlade motionerna vara i huvudsak besvarade eller tillgodosedda.

Utskottet skall slutligen också något beröra de författningsförslag som läggs fram i propositionen men som inte har något samband med fettvaruindustrins problem. I avvaktan på det förslag om nya materiella regler på tullagstiftningens område som 1972 års tullagstiftningssakkunniga senare kommer att lägga fram och som beräknas träda i kraft 1974 föreslås att de tidsbegränsade förordningarna om antidumpingtull och särskild tullavgift, som upphör att gälla den 1 juli 1973, skall ges fortsatt giltighet tills vidare. Det kan förefalla anmärkningsvärt att författningar som tidigare varit tidsbegränsade nu föreslås gälla utan sådan begränsning. Skälet härtill torde främst ha varit att Kungl. Maj:t velat gardera sig mot möjligheten att den planerade lagstiftningen kan bli försenad, vilket vid en förlängning av giltigheten endast till detta års slut skulle kunna medföra att riksdagen beväras med ytterligare ett beslut om förlängning. Då utskottet emellertid inte hyser något tvivel om behovet av de här avsedda reglerna, tillstyrker utskottet bifall till dessa förslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 109

A. antar de vid propositionen fogade förslagen till
   1. förordning om ändring i tulltaxan (1971: 920),
   2. förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 274) om antidumping- och utjämningstull,
   3. förordning om fortsatt giltighet av förordningen (1969: 276) om särskild tullavgift i vissa fall;

B. godkänner vad i propositionen anförs i fråga om
   1. råvaruprisutjämning för livsmedelsindustrin och den tekniska industrin,
   2. tullfrihet vid import från u-länderna;

C. med anledning av propositionen och motionerna 1973: 1969 och 1973: 1970 godkänner vad i propositionen anförs beträffande importen av margarin från EFTA-länderna med de ändringar och förtydliganden som utskottet förordat;

D. avslår motionerna 1973: 1969 och 1973: 1970 i den mån de inte kan anses besvarade genom vad utskottet anfört och hemställt.

Stockholm den 10 maj 1973

På skatteutskottets vägnar
ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fruar Holmqvist (s)*, Nettelbrandt (fp)*, herrar Kristenson (s), Josefson i Arrie (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Sundkvist (c), Nilsson i Trobro (m), Stadling (s), Björk i Gävle (c), Söderström (m) och fru Normark (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

MARCUS BOKTR. STOCKHOLM 1973 730046